

Lesz feltámadás Európában ?!

Az egész világ lélegzetvisszafojtva figyelte azt, ami 1989-ben Kelet-Európában történt. Sokan úgy vélekedtek, hogy „ami történik, az egyszerűen visszatérés Európába”. Mások Timothy C. Ash angol íróval - aki több helyszínen az események szemtanúja volt - azt hangsúlyozták, hogy „az Európa két része közötti választóvonal tulajdonképpen azok között halad, akiké Európa, és akik hisznek Európában”, s a jövő Európa vetett hit és remény az úgynevezett egykori keleti tömbben mindig erősebb volt, mint kontinensünk nyugati részén.

A diktatúrákban a „demokrácia” szó a remény jelképévé vált. A kijózanodás után viszont azt kérdezték az emberek: Hol van a demokrácia diadala?

A szabad Nyugaton a demokrácia túlhangsúlyozza a szabadságot és egyre jobban háttérbe szorítja a szabadsághoz kapcsolódó felelősséget. A demokratikus szabadság nevében terjed a televízióban és a médiákban a pornográfia, növekszik a brutalitás, terjed a hazugság, a rágalmozás és a kábítószeres használata a fiatalok körében.

Keleten a vasfüggöny leomlása után a nyomorúság nem lett kisebb, hanem nagyobb. Ehhez járult még a korrupció és a bűnözés növekedése, amelyek csak növelték a félelmet és a bizonytalanságot. A Nyugat pedig zavarodottan hallgatott.

Egyre többen vetették fel Keleten: Van még egyáltalán Európának valami mondanivalója a számunkra? Zsákutcába jutottunk volna? A szembenállás erői erősebbek lennének, mint az összetartás erői?

Nem hinném! Nem hiszem! Az eltemetett reménynek vannak jelei, csak fel kell ismerni őket.

Ilyenek az emberi jogok, az egyes ember szabadsága és méltósága. Ezek legfőbb és sérthetetlen normává váltak a békés berendezkedés jövőbeni felépítése és a népek közötti megértés szempontjából.

A II. Vatikáni Zsinat után a katolikus püspökök egy európai szinóduson imigyen nyilatkoztak: „Az emberek felismerték Európában, hogy nemcsak a múltat tartják kezükben, hanem a közös jövő alakítását is.”

Fel kell tenni magunknak a kérdést: van-e még erőnk ahhoz, hogy ne csak a múlt urai, hanem a jövő alakítói is legyünk, egy új „Európa ház” építői?

Öreg kontinensünk történetéből több ösztönzést meríthetünk ahhoz, hogy Kelet összedőlt romhalmazán és Nyugat lélektelen bürokráciáján egy új Európát építsünk fel.

Európának mintha két lelke lenne. Egyrészt él Európában a keresztény tudat Isten keresésével, az igazság keresésével, a lelkiismeretének az Istenhez való kötődésével, humanisztikus értékeivel. Ugyanakkor szunnyad ebben az Európában egy másik lélek is, az olyan ember képe, aki az anyagiak élvezetében látja életének egyetlen célját, amely a reneszánsz és a felvilágosodás korában erőteljesen tört át, s az ateizmusban találta meg legerősebb kifejeződését.

Tanulnunk kell s másokat is emlékeztetni arra, hogy nem az anyagi jólét és a műszaki hatékonyság a legfontosabb, hanem a szellemi kibontakozás, ha az emberek boldogabbak akarnak lenni. A jövő Európa nem mondhat le az ember szellemi dimenziójáról. Olyan emberekről, akik átvehetik a szellemi felelősséget. Különbösen felmerül az ijesztő kérdés: ki menti meg az embert az embertől? Azok a szörnyű tapasztalatok, amelyeket az európai emberek a totalitárius rendszerek révén szereztek, mindent megváltoztattak.

Gondolkodni akarunk és tanulni. Visszagondolni, átgondolni és a meggondoltakból levonni a tanulságokat, a következtetéseket és rögzíteni a szándékokat. Nem azért, hogy vádoljunk, hogy bíraskodjunk vagy bünt bizonyítsunk, hogy saját igazságunkat keressük.

Meg kell tanulnunk, hogy egy közösség csak akkor áll fenn, ha megvan a közös meggyőződés, a közös értékek minimális értéke.

Meg kell tanulnunk, hogy a politikai ellentétnek nem kell ellenségeskedésnek lenni.

Meg kell tanulnunk, hogy a beszéd nem monológ, hanem párbeszéd. A beszédhez a másik meghallgatása is hozzátartozik.

Meg kell tanulnunk, hogy az erősnek tudnia kell, mennyi terhet róhat a gyengébbre, s hogy a gyengétől soha nem szabad a méltóságot elrabolni.

Meg kell tanulnunk, hogy a kompromisszumot, mint megegyezést tartsuk tiszteletben és ne értelmezzük helytelenül megalkuvásnak.

Meg kell tanulnunk, hogy a tolerancia több mint pusztán tűrés. Azt jelenti, hogy a másikat komolyan vesszük.

Meg kell tanulnunk, hogy a szabadság nem az egyes személy kibontakozásának a joga, tekintet nélkül a többiekre. Nem az erősebb jogán alapszik, hanem amely mindig figyelemmel van a gyengébbekre, a hátrányos helyzetűekre, a társadalom peremére szorultakra.

A szabadság értelmes egyensúlyt teremt az egyén önmegvalósítására irányuló jogos törekvése és a társadalom követelményei között, tekintettel a közjóra.

Ne áltassuk magunkat. „Amit az ember vet, azt is aratja”. (Gal. 6,8)

Az új Európa küszöbén, a mindenenket megújító, feltámadt Krisztus erejében

Kívánok áldott Húsvétot.

Kozma Imre
apostoli protonotárius
a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke